

Danyýel kitaby — Elli üçüňji san

Pygamberlik Görnüşleri Açylýar: Soňky Günlere Danyýeliň Tejribesi Üsti Bilen Düşünmek

Jeff Pippenger
2024-01-17

Ähli pygamberler öz ýaşan günlerinden görä ahyrzamanyň günleri barada has köp sözleýärler.

“Gadymy pygamberleriň her biri öz döwründen has köp biziň döwrümiz üçin sözläpdir, şonuň üçin olaryň pygamberlik sözleri biziň üçin güýjündedir. ‘Indi bu zatlaryň hemmesi olara görelde hökmünde boldy; we olar, döwrüň ahyrlary gelip ýeten bizlere nesihat bolsun diýip, ýazyldy.’ 1 Korinfliler 10:11. ‘Olar bu zatlara özləri üçin däl-de, biziň üçin hyzmat edýändikleri olara aýan edildi; bu zatlar indi size gökden iberilen Mukaddes Ruh arkaly size hoş habary wagyz edenler tarapyndan bildirildi; perişdeler hem bu zatlara nazar salmagy küýseýärler.’ 1 Petrus 1:12”

Mukaddes Kitap, öz hazynalaryny şu soňky nesil üçin ýygnap, bir ýere jemläp goýdy. Ähli beýik wakalar we Köne Ähtiň taryhyndaky ähli dabaraly hadysalar soňky günlerde ýygnaýyşda gaýtalanýardy we gaýtalanýlar.” Selected Messages, 3-nji kitap, 338, 339.

Daniýel soňky günlerde pygamberlik Sözi arkaly dargadylandyklaryny ýüze çykaran Hudaýyň halkyny aňladýar. Olar şol hakykata oýananda, Lewiler kitabyndaky ýigrimi altynjy bapdaky dogany berjaý etmäge, şeýle hem synag möhletiniň ýapylmagyna az wagt galanda açylýan soňky pygamberlik syryna düşünmek üçin edil Daniýeliň ikinji bapdaky dogasynda görkezilişi ýaly dogma etmäge borçludylar. Eger-de we haçan-da olar Daniýeliň tejribesine girseler, onda Jebraýyl perişde olara “ussatlyk we düşünje” bermek maksady bilen olara degip, habar berer we gürlär. Akyldarlar, pygamberlik syry açylanda, “bilimiň köpelmegine” “düşünýänlerdir.”

Ol maňa habar berdi, meniň bilen gepleşdi we diýdi: «Eý, Daniel, men indi saňa akyl-paýhas we düşünje bermek üçin geldim. Senden çykýan ýalbarmalaryň başynda buýruk çykdy, men hem saňa bildirmek üçin geldim; çünki sen örän söýülýäň. Şonuň üçin bu söze düşün we görnüşe üns ber». Daniel 9:22, 23.

Danyýele göz önünde tutmagy tabşyrylan görnüş, peýda bolşyň “mareh” görnüşidir. Gabriýel sekizinji bapda Danyýele “mareh” görnüşine düşündirmegi tabşyrylanda, özüne ýüklenen işi entek tamamlap ýetişmändi. Ol dokuzynjy bapda düşündirişi tamamlap bermek üçin gaýdyp geldi. Dokuzynjy bapda Danyýel indi Wawilon patyşalygynyň döwründe däl-de, eýsem Midiýa-Pars imperiýasynyň taryhynyň içinde ýaşaýar.

Jebraýyl Danyýele “meselä düşünmäge” we “görünişe garamaga” tabşyrylanda, ol Daniýeliň amal etmegini isleýän akyl arkaly bölüp aýyrma işini görkezýär. “Düşünmek” we “garamak” diýip terjime edilen sözler şol bir ýewreý sözüdür. Bu söz “biyn” bolup, akyl taýdan bölüp aýyrmagy aňladýar. “Meselä” diýip terjime edilen ýewreý sözi bolsa “dabar” bolup, “söz” diýmegi aňladýar. Şeýlelikde, Jebraýyl Danyýele, hem-de onuň ahyrky günlerde wekilçilik edýänlerine hakykat

Sözünü dogry bölüp paýlamagy habar berýär.

Özüni Hudaýyň önünde makullanan, utanmaga mätäç bolmadyk, hakykat sözünü dogry paýlaýan işçi hökmünde görkezmek üçin jan et. 2 Timoteos 2:15.

“Meselä” sözi hem Danyýel tarapyndan onunjy bap, birinji aýatda ulanylýar; ol ýerde bu söz üç gezek “zat” diýip terjime edilendir.

Pars patyşasy Kiriň üçünji ýylynda, adyna Beltşazar diýlen Danyýele bir zat aýan edildi; ol zat hakykatdy, emma bellenen wagt uzagady; ol şol zada düşündi we görnüşe akyl ýetirdi. Danyýel 10:1.

Aýatda “görnüş” sözi görnüşiniň peýda bolşuna degişli “mareh” görnüşidir, we Daniel hem zada (meselä), hem-de görnüşe (“mareh”) düşünyärdi. Dokuzynjy bapdaky ýigrimi üçünji aýatda Jebraýyl Daniela meseläni we görnüşini dogry tapawutlandyrmagy tabşyrdy, onunjy bapdaky birinji aýatda bolsa ol hem meselä (zada), hem-de görnüşe (“mareh”) düşünyär. Jebraýyl dokuzynjy bapda Daniela mesele bilen görnüşiniň arasyndaky tapawudy tanamagy (dogry bölmegi) habar berýär. Görnüş “mareh” görnüşidir, “mesele” ýa-da “zat” bolsa “chazon” görnüşidir.

Sekizinji bapda iki görnüş hem anyk görkezilýär we Daniel “çazon” görnüşine düşünmegi isländigini üçin, emma Gabriýele Daniýele “mareh” görnüşine düşündirmek tabşyrylandygy sebäpli, olaryň arasynda tapawut bellenilýär. Gabriýel Daniýele “meselä” we “görnüşe” düşündirmek işine başlanda, ol Daniýele olaryň iki dürli görnüşdigini üns bilen bellemegi habar berýär.

Ol maňa habar berdi, meniň bilen gepleşip aýtdy: «Eý, Daniýel, men saňa paýhas we düşünje bermek üçin indi geldim. Ýalbarylaryň başlan pursatynda buýruk çykdy; men hem saňa muny bildirmek üçin geldim; çünki sen örän söýülýäň. Şonuň üçin bu söze düşün we görnüşe akyl ýetir. Seniň halkyň we seniň mukaddes şäheriň hakynda ýetmiş hepde bellenenidir: hyýanaty tamamlamak, günälere soň bermek, etmiş üçin ýaraşyk getirmek, baky dogrulygy ornaşdyrmak, görnüşini we pygamberligi möhürlemek hem-de iň Mukaddesi mesh etmek üçin. Şeýlelikde bil we düşün: Iýerusalimi dikeltmek we gurmak hakyndaky buýrugyň çykmagyndan başlap, Mesih Hökümdara çenli ýedi hepde we altмыш iki hepde bolar; köçe täzeden gurlar, diwar hem, hatda kynçylykly döwürlerde-de. Altмыш iki hepdeden soňra Mesih kesilip aýrylar, emma Özi üçin däl; geljek hökümdaryň halky şäheri we mukaddes jaýy weýran eder; onuň soňy sil ýaly bolar, urşuň ahyryna çenli hem harabalyklar bellenenidir. Ol bir hepde üçin köp adamlar bilen ähti tassyklar; hepdäniň ýarysynda bolsa gurbanlygy we sadakany bes etdirer; nejislikleriň ýaýraýşy sebäpli ol ony haraba eder, tamamlanýança çenli, we bellenen zat hem haraba edileniň üstüne dökülin». Daniýel 9:22–27.

Jebraýyl Danyýeliň özüne beren düşündirişinde hem “chazon” görnüşiniň, hem-de “mareh” görnüşiniň bölekleriniň görkeziljekdigine onuň düşünmegini isledi. Bu düşündiriş iki görnüşe-de degişli boljakdy, mukaddes ýeriň we goşunyň depelenmegine degişli görnüş bilen, 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabrynda Mesihniň Iň Mukaddes Ýerde peýda bolmagyna getirýän görnüşini dogry tapawutlandyrmak bolsa Danyýeliň jogapkärçiligi bolup durýardy.

Gabriel milattan ön 457-nji ýylda Artakserksiň buýrugyndan başlap, agşamlaryň we säherleriň görnüşindäki iki müň üç ýüz ýyldan aýratynlykda ýewreýler üçin kesilip aýrylan dört ýüz togsan ýylyň boljakdygyny görkezýär. Indi agzalan aýatlarda “kesgitlenen” sözi üç gezek görkezilýär, emma aýatlarda “kesgitlenen” diýip terjime edilen iki dürli ýewreý sözi bardyr. “Kesgitlenen” sözünüň ilkinji gezek görkezilşi ýigrimi dördünji aýatdadyr, ol ýewreý sözi bolsa “chathak” bolup, manysy “kesip aýyrmakdyr”.

Bu, Ysraýyla Artakserksiň üçünji permany bilen başlanýan we biziň eýýamymyzyň 34-nji ýylynda Stefanyň daşlanmagy bilen tamamlanýan synag möhletiniň berlendigini görkezýär. Dört ýüz togsan ýyl “kesilip aýryldy” we ol iki müň üç ýüz ýyllyk has uzyn pygamberlikde onuň içinde ýerleşýän has gysga pygamberlik döwrüni aňladýardy. “Dört ýüz togsan” sany, Isanyň şaýatlyk edişi ýaly, synag wagtynyň nyşanydyr.

Şondan soň Petrus Onuň ýanyna gelip diýdi: «Ýa Reb, doganym maňa garşy näçe gezek günä etse, men ony bagyşlaýyn? Ýedi gezege çenli-mi?» Isa oňa şeýle diýýär: «Saňa diýýäriň: ýedi gezege çenli däl, eýsem ýetmiş gezek ýedi gezege çenli». Matta 18:22.

Bagyşlamagyň bir soňy bar, we şol soň “dört ýüz togsan” sany bilen şekillendirilýär. “Dört ýüz togsan” ýyl, ýewreýler üçin olaryň azat edilmeginden başlap, Stefanusyň daşlanyp öldürilmegi bilen synag möhletleriniň kasesini doldurýança dowam eden synag döwürini aňladýar. “Dört ýüz togsan” ýyl, şeýle hem Levililer iýirmi altyda beýan edilen “ýedi wagt” näleti bilen baglanyşyklydyr. Mukaddes Kitapda ýeriň öz şenbe günlerinden peýdalanmagy hakda diňe iki ýerde agzalýar. Bularyň birinjisi Levililer iýirmi altyda duş gelyär.

Eger siz bularyň hemmesine garamazdan-da Meni diňlemeseňiz, tersime ýöräp dowam etseňiz, onda Men hem gazap bilen size garşy çykyş ederin; hawa, Men Özüm sizi günäleriňiz üçin ýedi esse jezalandyrar. Siz ogullaryňyzyň etini iýersiňiz, gyzlaryňyzyň etini hem iýersiňiz. Men siziň beýik ybadat ýerleriňizi ýumuraryn, butlaryňyzyň heýkellerini ýykaryn we jesetleriňizi butlaryňyzyň jesetleriniň üstüne taşlaryn; janym sizden ýürekden ýigrenç duýar. Men şäherleriňizi haraba öwrederin, mukaddes ýerleriňizi weýrançylyga öwrerin, hoşboý ysly gurbanlyklaryňyzyň ysyny kabul etmerin. Men ýurdy weýrançylyga salarýn; onda ýaşaýan duşmanlaryňyz hem muňa haýran galarlar. Men sizi başga milletleriň arasyna dargadaryn we yzyňyzdan gylyç çekdirerin; ýurduňyz çöllüğe öwürüler, şäherleriňiz bolsa haraba bolar. Şonda, ýurt haraba ýatyrka we siz duşmanlaryňyzyň ýurdunda bolýarkaňyz, ýer öz şenbe günleriniň öwezini alar; hawa, şonda ýer dynç alar we öz şenbelerini geçirer. Ol haraba ýatan бүтін wagty dynç alar; çünki siz onuň üstünde ýaşaýarkaňyz, ýer siziň şenbeleriňizde dynç almady. Lewiler 26:27–35.

Ýigrimi altynjy bapda dört gezek agzalýan “ýedi wagt” jezasy, Hudaýyň halky dargadylanynda, ýurduň şol wagt “öz Sabatlaryny” lezzet bilen geçirjekdigini görkezýär. Danyýel bilen üç adyl hem Musanyň näletiniň ýerine ýetirilmegi hökmünde duşmanlaryň ýurduna dargadylypdylar; şeýlelikde, ýetmiş ýyllyk dargadylyş iki müň baş ýüz ýigrimi ýyllyk dargadylyşyň nyşanly bir sapagy boldy. Bu, Izebeliň yzarlamasy döwründe Ylýasyň üç ýarym ýyllyk gurakçylygyna meňzeş pygamberlikli bir görnekli sapakdy. Şol üç ýarym ýyl, baş ýüz otuz sekizinji ýyldan 1798-nji ýyla çenli papalyk häkimiýetiniň müň iki ýüz altmyş ýylyna deň bolan üç ýarym pygamberlik ýylyny

aňladýardy. Ýetmiş ýyl, edil üç ýarym ýylyň müň iki ýüz altmyş ýyllyk çöl döwrüniň nyşany bolşy ýaly, “ýedi wagtuň” nyşanydy. Ýermeýa tarapyndan görkezilen Danyýeliň ýesirliginiň yetmiş ýyly “dört ýüz togsan” ýyly aňladýardy.

Atalarynyň Rebbi Hudaý olara Öz ilçileri arkaly gaýta-gaýta habar iberdi, irden turup iberdi; çünki Öz halkyna hem-de Öz mesgenine rehim edipdi. Emma olar Hudaýyň ilçilerini üstünden güldüler, Onuň sözlerini äsgermezçilik etdiler we pygamberlerini kemsitdiler; ahyrsoňy Rebbiň gahary Öz halkyna garşy göterildi, tä derman galmady. Şonuň üçin Ol olaryň üstüne kaldelileriň patyşasyny getirdi; ol olaryň ýaş ýigitlerini mukaddes öýleriniň içinde gylyç bilen öldürdi, ýaş ýigide-de, gyza-da, garra-da, ýaşy sebäpli бүкүlen adama-da rehim etmedi: olaryň hemmesini onuň eline berdi. Hudaýyň öýüniň uly-kiçi ähli gap-gaçlaryny, Rebbiň öýüniň hazynalaryny, patyşanyň we onuň begleriniň hazynalaryny — bularyň hemmesini ol Wawilona alyp gitdi. Olar Hudaýyň öýüni otlap ýakdylar, Iýerusalimiň diwaryny ýykanlar, onuň ähli köşklerini od bilen ýakdylar we onuň ähli ajaýyp gap-gaçlaryny ýok etdiler. Gylyçdan aman galanlary bolsa ol Wawilona ýesir edip alyp gitdi; olar Pars patyşalygynyň höküm sürüşine çenli oňa we onuň ogullaryna hyzmatkär boldular. Şeýlelikde, Iremiýanyň agzy bilen aýdylyp berlen Rebbiň sözi ýerine ýetdi: ýurt öz Şenbe dynçlyklaryndan paýyny alýança; ol haraba ýatan wagtynyň bütün dowamynda Şenbe dynçlygyny saklady, yetmiş ýyl dolýança. Indi Pars patyşasy Kiriň birinji ýylynda, Iremiýanyň agzy bilen aýdylyp berlen Rebbiň sözi amala ašsyn diýip, Reb Ýehuda Pars patyşasy Kiriň ruhuny gozgady; şeýdip ol ähli patyşalygy boýunça jar çekdirip, muny ýazuw arkaly hem yglan edip, şeýle diýdi: «Pars patyşasy Kir şeýle diýýär: Göğün Hudaýy Reb ýer ýüzüniň ähli patyşalyklaryny maňa berdi; Ol maňa Ýahudada bolan Iýerusalimde Öz öýüni gurmagy buýurdy. Onuň halkynyň hemmesiniň arasyndan sizden kim bar? Reb onuň Hudaýy onuň bilen bolsun, goý, ol ýokary çyksyn». 2 Taryhlar 36:15–23.

Mukaddes Ýazgylarda ýurduň öz şenbe günlerinden lezzet alşy barada diňe iki salgylanma bar; olar Hudaýyň halkynyň pytraňnylyga sezewar edilmegi hem-de yetmiş ýyllyk ýesirlik bilen baglanyşyklydyr; şol döwür ýurduň öz şenbe günlerinden lezzet almagyna mümkinçilik berjek wagt bölegini aňladýardy. Bu, ýewreýleriň ýurda dynç almaga ýol bermedik şenbe ýyllarynyň sanyna deňdi. Ýurduň yetmiş ýyllap dynç almagy, ýurda dynç bermek baradaky tabşyryga garşy edilen gozgalaňyň jemlenen ýyllaryny aňladýardy. Ýönekeý hasaplama görkezýär: “dört ýüz togsan” ýyllyk gozgalaňyň dowamynda ýurt jemi yetmiş ýyl dynç almandyr.

Ýigrimi üç ýüz ýyldan dört ýüz togsan ýyl kesilip aýryldy; bu, ýewreýler üçin synag möhleti boldy, we şol “dört ýüz togsan” ýyl Levitler 26-daky “ýedi wagt” dagyndyrylyşy bilen gönüden-göni baglanyşyklydyr.

„chazon“ görnüşindäki depeleniş baradaky görnüş bilen iki müň üç ýüz ýylyň ahyryndaky peýda boluş baradaky „mareh“ görnüşü biri-birinden tapawutlydyr, emma olaryň arasynda göni baglanyşyk bardyr. Daniýelde bolşy ýaly, Hudaýyň halky hem bu iki görnüşü dogry aýyl-saýyl etmeli, şol bir wagtyň özünde olaryň özara baglanyşygyny-da ykrar etmeli. Ýehudylara yzyna dolanmaga we Iýerusalimi täzedan gurmaga rugsat beren üç permana getiren yetmiş ýyllyk ýesirlik döwri, ýeri dynçda goýbermek baradaky ähtä garşy ýehudylaryň „dört ýüz togsan“ ýyllyk gozgalaňyny aňladýardy.

Üçünji perman olaryň dolanyp gelip gaýtadan gurmak mümkinçiliklerini kesgitläň mahaly, olara synag üçin “dört ýüz togsan” ýyl berildi; çünki olaryň boýun egmezligi Iýerusalimiň weýran edilmegine we olaryň dargadylmagyna getiren şol bir döwür bilen olar synaldy. Ikinji “dört ýüz togsan ýylyň” ahyrynda olaryň boýun egmezligi ýene-de Iýerusalimiň weýran edilmegine we olaryň beýleki milletleriň arasyna dargadylmagyna sebäp boljakdy.

Ýetmiş ýyllyk ýesirlik bilen bagly dargadylyş ondan öň bolan «dört ýüz togsan» ýyllyk gozgalaň bilen öňe alnypdy, soňra bolsa şol yetmiş ýyllyk ýesirlikden soň ýene-de goşmaça «dört ýüz togsan ýyl» gozgalaň dowam etdi.

Ýurduň dynç almagyna getirilen yetmiş ýyl bilen netijenlenen ilkinji “dört ýüz togsan” ýyllyk döwür Iýerusalimiň weýran edilmegi bilen öz tamamyňa ýetdi. Iki mün üç ýüz ýyldan kesilip alnan “dört ýüz togsan” ýylyň ahyrynda hem Iýerusalim ýene-de weýran edildi, çünki Isa bir zadyň soňuny hemişe şol zadyň başy bilen şekillendirýär.

Hakyky Ysraýylyň hakyky Wawilonda yetmiş ýyllyk ýesirligi “ýedi wagt” dargadylmagyň bir nyşanydy, we Uýam Waýt hakyky Ysraýylyň hakyky Wawilondaky yetmiş ýyllyk ýesirliginiň ruhy Wawilondaky ruhy Ysraýylyň bir mün iki ýüz altmyş ýyllyk ýesirliginiň bir nusgasydygyny kesgitleýär.

“Ýerdäki Hudaýyň ybadathanasy, yzarlamalaryň yzygiderli dowam eden şol uzak döwründe, sürgün döwründe Bawilonda ýesirlikde saklanan Ysraýyl ogullary ýaly hakykatdan-da ýesirlikde bolupdy.” Prophets and Kings, 714.

538-nji ýyldan 1798-nji ýyla çenli dowam eden mün iki ýüz altmyş ýyl “ýedi wagt”yň bir nusgasydy. Ýetmiş ýylyň ahyrynda ýehudylar Iýerusalimi dikeltmek we gaýtadan gurmak üçin dolanyp geldiler. Olaryň üç perman döwründäki dolanyşy, Mesihiň 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabrynda Iň Mukaddes Ýerde peýda bolmagyna eltýän “mareh” görnüşiniň iki mün üç ýüz ýyllyk döwrüniň başlangyjyny (b.e.ö. 457) belledi. Üç perman pygamberlik döwrüniň başlangyjyny belledi, we pygamberlik döwrüniň başlanmagy üçin şol üç permanyň hemmesi zerurdy, ýogsam olar Kiriň birinji permany bilen dolanyp gelmäge we gaýtadan gurmaga başlapdylar.

„Ezranyň ýedinji babynda bu perman tapylýar. 12–26-njy aýatlar. Ol iň doly görnüşinde Pars patyşasy Artakserks tarapyndan b.e. öň 457-nji ýylda çykaryldy. Emma Ezr. 6:14-de Iýerusalimdäki Rebbiň öýüniň ‘Pars patyşasy Kiriň, Dariýyň we Artakserksiň buýrugyna [çeňdäki bellige görä, “perman”] laýyklykda’ gurlandygy aýdylýar. Bu üç patyşa permany başlatmak, täzeden tassyklamak we tamamlamak arkaly ony pygamberligiň 2300 ýylyň başlangyjyny görkezmek üçin talap edýän kämilligine ýetirdiler. Perman tamamlanan wagt bolan b.e. öň 457-nji ýyly buýrugyň senesi hökmünde kabul edeniňde, pygamberlikdäki yetmiş hepde barada berlen her bir aýratynlygyň ýerine ýetendigi görünýärdi.” The Great Controversy, 326.

1798-nji ýyldan 1844-nji ýyla çenli Ylham kitabynyň üç perişdesi pygamberlik taryhyna geldi, we edil üç permanyň iki mün üç ýüz ýyllyk pygamberligiň başlangyjyny bellänleri ýaly, şol üç perişde hem pygamberligiň jemlenişini bellediler. Pygamberlik döwri üçünji perişdäniň gelmegi bilen

tamamlandy, edil onuň üçünji permanyň gelmegi bilen başlanyşy ýaly; çünki Isa elmydama bir zadyň soňuny şol zadyň başlangyjy bilen baglanyşdyrýar.

Ýahudylar ilkinji perman boýunça yzyna dolanyp gelmäge başladylar, ikinji permanyň taryhynda bolsa ybadathanany tamamladylar. Üçünji perişde 1844-nji ýylyň 22-nji oktýabrynda geldi, we şol seneden öň Millerçiler ruhy Wawilondan çykyp täzedden gurmaga gelen ruhy ybadathanalaryny tamamladylar. Ol tamamlanmalydy, çünki 1844-nji ýylyň 22-nji oktýabrynda ähtiň ilçisi öz ybadathanasyna duýdansyz gelmelidi. Şol ybadathana 1844-nji ýylyň 22-nji oktýabrynda äht baglaşan we Petrusyň ybadathana diýip kesgitleýän Millerçi halkydy.

Siz hem diri daşlar kimin, ruhy bir öý, mukaddes ruhanylyk bolup gurulýarsyňyz; Isa Mesihiň üsti bilen Hudaýa makbul ruhy gurbanlyklary hödürlemek üçin. 1 Petrus 2:5.

Millerit ybadathanasy 1798-den 1844-e çenli guruldy, bu kyrk alty ýyl, ýa-da pygamberlik taýdan üç gündür; çünki Mesih ybadathanany dikeltmek üçin üç günün gerekdigini aýtdy.

Yahudylaryň Pasha baýramy golaýlapdy, Isa bolsa Iýerusalime çykdy. Ol ybadathanada öküz, goýun we kepderi satýanlary, şeýle hem pul çalyşýanlaryň oturdyklaryny gördi. Soňra ownuk ýüplerden gamçy edip, olaryň hemmesini, goýunlary-da, öküzleri-de ybadathanadan kowup çykardy; pul çalyşýanlaryň pullaryny seçeläp dökdü we stollaryny agdardy. Kepderi satýanlara bolsa: «Bulary bu ýerden alyň; Atamyň öýüni söwda öýüne öwürmän» diýdi. Şonda Onuň şägirtleri: «Seniň öýüne bolan yhlasyň meni iýip gutardy» diýip ýazylany ýatlaryna saldylar. Soňra ýahudylar Oňa ýüzlenip: «Munuň ýaly zatlary edýändigine bize nähili alamat görkezýärsiň?» diýdiler. Isa olara jogap berip: «Bu ybadathanany ýykyň, Men ony üç günde täzedden dikelderin» diýdi. Şonda ýahudylar: «Bu ybadathana kyrk alty ýyllykda bina edildi, sen bolsa ony üç günde täzedden dikeldermiň?» diýdiler. Emma Ol Öz bedeniniň ybadathanasy barada aýdýardy. Ýahýa 2:13–21.

Waýt uýa äkidilen habarçy öz ybadathanasyna duýdansyz gelende, Malaky kitabynda beýan edilişi ýaly, şol pygamberligiň Mesihe degişli bolup, Hristosyň ybadathanany tämizläň wagtynda berjaý edilendigini, ýokarda Ýahýa kitabyndan görkezilen parçanyň hem muny tassyklaýandygyny, White uýa görkezýär.

Ybadathananyň alyjylaryndan we satyjylaryndan ybadathanany arassalamak bilen, Isa ýüregi günäniň haramlygyndan — ruhy bozýan dünýewi höweslerden, nebsiň bähbitçi isleglerinden, erbet endiklerden — arassalamak baradaky Öz wezipesini ygylan etdi. “Ine, Men Öz habarçymy ibererin, ol Meniň önümde ýoly taýýarlar; siz gözleýän Reb öz ybadathanasyna duýdansyz geler, ýagny siz lezzet alýan Ähtiň Habarçysy; ine, ol geler, diýýär Hökmürowan Reb. Emma Onuň gelyän gününe kim çydap biler? Ol peýda bolanda kim aýakda durar? Çünki Ol eredijiniň ody ýalydyr, kir ýuwujylaryň sabyny ýalydyr. Ol kümşi erediji we arassalaýjy ýaly oturar; Lewi ogullaryny arassalar, olary altyn we kümüş ýaly saplar, şonda olar Rebbe dogrulyk bilen hödür getirerler. Malaky 3:1–3.” The Desire of Ages, 161.

Ýahýanyň ikinji babyndaky ybadathana kyrk alty ýylyň dowamynda guruldy, Isa bolsa ýykylan ybadathanany üç günde galdyrjakdygyny aýtdy. 1798-nji ýyldan 1844-nji ýyla çenli kyrk alty ýyl bolup, bu Ylham kitaby on dördünji bapdaky üç perişdäniň (günüň) gelşini görkezýär; olar iki mün

üç yüz ýyllyk pygamberligi başlan üç perman bilen öňünden görnüşde aňladylypdy. Kyrk alty ýyl Mesihniň Millerçi ybadathanasyny galdyran döwri bolup, çünki şol wagta çenli ruhy mukaddes ýer we ruhy Ysraýyl ruhy Wawilon tarapyndan depelenipdi.

Mesih gullugynyň başynda Pesah baýramynda ybadathanany arassalanda, Ol Malahide beýan edilişi ýaly, Ähtiň Habaryçysynyň birden Öz ybadathanasyna geljekdigi baradaky pygamberligi ýerine ýetirýärdi. 1844-nji ýylyň 22-nji oktýabrynda Mesih birden Öz ybadathanasyna geldi, we ýumrulan Öz ybadathanasyny dikeltmek üçin Oňa kyrk alty ýyl gerek bolupdy.

Mesihniň mukaddes ýeriniň arassalanmagy üçin in mukaddes ýere beýik Ruhanymyz hökmünde gelişi, Daniel 8:14-de göz öňünde tutulşy ýaly; Ynsan Oglunyň Gadymy Günleriň Huzuryna gelişi, Daniel 7:13-de beýan edilişi ýaly; hem-de Rebbiň Öz ybadathanasyna gelişi, Malaky tarapyndan öňünden aýdylyşy ýaly — bularyň hemmesi şol bir wakanyň beýanydyr; we bu waka, şeýle hem, Mesihniň Matta 25-däki on gyz baradaky timsalynda beýan edilişi ýaly, giýewiň nika dabarasyna gelişi bilen hem şekillendirilýär». Beýik Göreş, 426.

Birinji gaharyň soňy 1798-nji ýylda boldy, in soňky gaharyň soňy bolsa 1844-nji ýyl boldy. Mesihniň Millerçi ybadathanasyny galdyran kyrk alty ýyllyk döwrüň başlangyjy soňuny şekillendirdi, çünki başlangyç hem-de ahyr hem Hudaýyň Öz halkyna garşy gaharynyň tamamlanmagy bilen bellendi; sebäbi Isa hemişe bir zadyň soňuny onuň başlangyjy bilen baglanyşdyryp görkezýär.

Biz indiki makalada Gabrieliň Danyýele beren görkezmesini öwrenmegimizi dowam etdireris.

Ylham kitaby halka açylmalydyr. Köplere onuň möhürlenlen kitapdygy öwredildi, emma ol diňe hakykaty we nury ret edýänler üçin möhürlenendir. Onuň özünde jemlenen hakykatlar yglan edilmelidir, şonda adamlar örän tiz bolup geçjek wakalara taýýarlanmak üçin mümkinçilik alar. Üçünji Perişdäniň Habary heläkçilige barýan dünýäniň halas bolmagy üçin ýeke-täk umyt hökmünde beýan edilmelidir.

“Ahyrzamanyň howplary başymyza gelip ýetdi, we öz işimizde halky içinde bolan howpy barada duýdurmaladyrys. Pygamberligiň açyp görkezýän, ýakyn wagtda amala aşjak dabaraly wakalary ünsden düşürmäliň. Biz Hudaýyň ilçileridir, we ýitirere wagtymyz ýok. Rebbimiz Isa Mesih bilen bile işleşmek isleýänler bu kitapda tapylýan hakykatlara çuňňur gyzyklanma görkezler. Galam bilen-de, ses bilen-de olar Mesihniň aýan etmek üçin asmandan gelen ajaýyp zatlaryny düşnükli etmäge çalşarlar.” Signs of the Times, July 4, 1906.